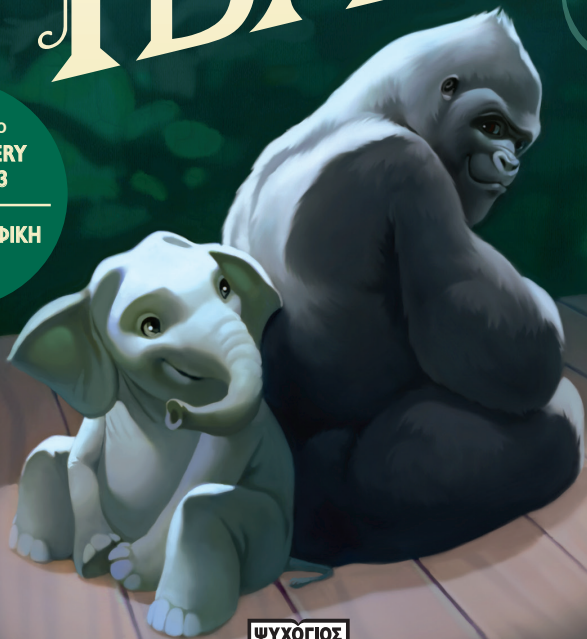

ΚΑΘΡΙΝ ΑΠΛΓΚΕΪΤ

ΕΝΑΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ IBAN

Βραβευμένο
με το NEWBERY
MEDAL 2013

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΤΑΙΝΙΑ

ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΣΕΙΡΑ: ΜΙΚΡΗ ΠΥΞΙΔΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ο Ένας και Μοναδικός Ιβάν**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: The One and Only Ivan

Από τις Εκδόσεις Harper, an imprint of HarperCollins Publishers, Νέα Υόρκη 2012

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Katherine Applegate

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: Patricia Castelao

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Δημήτρης Μελικέρτης

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κυριακή Κάσση

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Κειμένου: Katherine Applegate, 2012

© Εικονογράφησης: Patricia Castelao, 2012

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2020

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις Polaris, 2014

Δεύτερη έκδοση: Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ, Ιούνιος 2020

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-3451-3

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-3452-0

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Publishers since 1979

Head Office:

121, Tatoiu Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΚΑΘΡΙΝ ΑΠΛΓΚΕΪΤ

Ο
ΕΝΑΣ
ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ
ΙΒΑΝ

Μετάφραση: Δημήτρης Μελικέρτης

Για την Τζούλια

*Ποτέ δεν είναι αργά για να γίνεις
αυτό που θα μπορούσες να έχεις γίνει.*

Τζορτζ Έλιοτ

γλωσσάρι

ασημόραχος: Ενήλικος αρσενικός γορίλλας, άνω των δώδεκα χρόνων, με περιοχή στη ράχη του η οποία καλύπτεται από ασημένιο τρίχωμα. Ο ασημόραχος αποτελεί τον ηγέτη της αγέλης και είναι υπεύθυνος για την προστασία της οικογένειάς του.

γλοιώδης χιμπατζής (αργκό· προσβλητικό): Λέγεται για τους ανθρώπους (αναφέρεται στον ιδρώτα πάνω στο άτριχο δέρμα τους).

γρονθοκόπημα του στήθους: Επαναλαμβανόμενο χτύπημα του στήθους με το ένα ή και με τα δύο χέρια ώστε να παραχθεί δυνατός ήχος (μερικές φορές το χρησιμοποιούν οι γορίλλες ως ένδειξη απειλής για να φοβίσουν τον αντίπαλό τους).

εαντόμπαλες: Ξεραμένα περιττώματα που εκτοξεύονται στους παρατηρητές.

Όχι-Κυνηγούλα: Λούτρινο ζωάκι με τη μορφή γορίλλα.

το Γρύλισμα: Θόρυβος που θυμίζει ρουθούνισμα γουρουνιού, τον οποίο κάνουν οι γορίλλες γονείς για να εκφράσουν την ενόχλησή τους.

τομέας: Περιοχή.

9.855 μέρες (παράδειγμα): Παρότι οι γορίλλες στη φύση συνήθως μετρούν το πέρασμα του χρόνου με βάση τις εποχές ή τη διαθεσιμότητα της τροφής, ο Ιβάν έχει υιοθετήσει ένα σύστημα με βάση τις ημέρες (9.855 μέρες ισοδυναμούν με είκοσι επτά χρόνια).

γεια

Με λένε Ιβάν. Είμαι γορίλλας.

Δεν είναι τόσο εύκολο όσο φαίνεται.

ονόματα

Οι άνθρωποι με φωνάζουν Γορίλλα του Αυτοκινητόδρομου, ο Πίθηκος στην Έξοδο 8, ο Ένας και Μοναδικός Ιβάν, ο Πανίσχυρος Ασημόραχος.

Τα ονόματα είναι δικά μου, μα εγώ δεν είμαι ό,τι λένε τα ονόματα. Είμαι ο Ιβάν, απλώς ο Ιβάν, μονάχα ο Ιβάν.

Οι άνθρωποι είναι σπάταλοι με τις λέξεις. Σαν μπανανόφλουδες τις πετούν και τις αφήνουν να σαπίσουν.

Όλοι ξέρουν ότι οι φλούδες είναι το καλύτερο κομμάτι.

Νομίζετε πως οι γορίλλες δε σας καταλαβαίνουν, υποθέτω. Και, φυσικά, νομίζετε επίσης πως δεν μπορούμε να βαδίζουμε όρθιοι.

Δοκιμάστε να περπατήσετε στηριζόμενοι στις γροθιές σας για μία ώρα. Και πείτε μου: ποια τεχνική έχει περισσότερη πλάκα;

υπομονή

Με το πέραςμα του χρόνου έμαθα να καταλαβαίνω τις λέξεις των ανθρώπων. Όμως, το να κατανοεί κάποιος την ανθρώπινη ομιλία δεν είναι το ίδιο με το να κατανοεί τους ανθρώπους.

Οι άνθρωποι μιλούν πάρα πολύ. Φλυαρούν σαν χιμπατζήδες, γεμίζοντας με τον θόρυβό τους τον κόσμο ακόμη κι όταν δεν έχουν να πουν τίποτα.

Μου πήρε αρκετό καιρό μέχρι να μάθω να αναγνωρίζω όλους αυτούς τους ανθρώπινους ήχους, να υφαίνω στον νου μου λέξεις και τα πράγματα στα οποία αντιστοιχούν. Όμως, ήμουν υπομονετικός.

Χρήσιμο προσόν η υπομονή για έναν πίθηκο.

Οι γορίλλες είναι υπομονετικοί σαν βράχοι. Οι άνθρωποι, όχι τόσο.

πώς δείχνω

Στο παρελθόν ήμουν άγριος γορίλλας, κι ακόμη έτσι δείχνω.

Έχω το συνεσταλμένο βλέμμα ενός γορίλλα, το πονηρό χαμόγελο ενός γορίλλα. Την πλάτη μου καλύπτει σαν σέλα χιονάτη γούνα, η στολή του ασημόραχου γορίλλα. Και όταν ο ήλιος μού ζεσταίνει τη ράχη, ξεδιπλώνεται μπρος μου η μεγαλοπρεπής σκιά ενός γορίλλα.

Αυτό που βλέπουν οι άνθρωποι στο μέγεθός μου είναι μια δοκιμασία για τους εαυτούς τους. Ακούν στο φύσημα του ανέμου ιαχές μάχης, ενώ το μόνο που σκέφτομαι εγώ είναι πόσο ο τελευταίος ήλιος της μέρας μού θυμίζει ώριμο νεκταρίνι.

Είμαι ισχυρότερος από οποιονδήποτε άνθρωπο, εκατόν ογδόντα κιλά καθαρής δύναμης. Το σώμα μου δείχνει φτιαγμένο για μάχη. Απλωμένα τα χέρια μου ξεπερνούν σε ύψος ακόμη και τον ψηλότερο άνθρωπο.

Εξίσου μακριά εκτείνεται και το οικογενειακό μου δέντρο. Είμαι ένας Μεγάλος Πίθηκος, και εσύ είσαι ένας Μεγάλος Πίθηκος. Το ίδιο και οι χιμπατζήδες και οι ου-

ρακοτάγκοι και οι μπονόμπο, όλοι μας μακρινά και καχύποπτα ξαδέλφια.

Ξέρω πως αυτή είναι ανησυχητική πληροφορία.

Κι εγώ δυσκολεύομαι να πιστέψω ότι υπάρχει μια σύνδεση μέσα στον χώρο και στον χρόνο, η οποία με κάνει συγγενή μ' αυτή τη φυλή των αγενέστατων παλιάτσων.

Τους χιμπατζήδες εννοώ· είναι απαράδεκτοι.

*το μεγάλο εμπορικό κέντρο
και ουφάδικο στην Έξοδο 8*

Ζω σε ένα ανθρώπινο περιβάλλον το οποίο ονομάζεται Το Μεγάλο Εμπορικό Κέντρο και Ουφάδικο στην Έξοδο 8. Βρισκόμαστε σε βολική τοποθεσία κοντά στον κεντρικό αυτοκινητόδρομο, με παραστάσεις στις δύο, στις τέσσερις και στις επτά, 365 μέρες τον χρόνο.

Έτσι λέει ο Μακ όταν σηκώνει το τηλέφωνο, το οποίο κουδουνίζει ασταμάτητα.

Ο Μακ εργάζεται εδώ στο εμπορικό κέντρο. Είναι το αφεντικό.

Κι εγώ εργάζομαι εδώ. Είμαι ο γορίλλας.

Στο Μεγάλο Εμπορικό Κέντρο, ένα καρουζέλ φέρνει γύρω όλη μέρα με τη συνοδεία μουσικής που τρεμοπαίζει, ενώ ανάμεσα στους εμπόρους ζουν μαϊμούδες και παπαγάλοι. Στο μέσο του εμπορικού βρίσκεται μια κυκλική πίστα με παγκάκια όπου οι άνθρωποι μπορούν να ξεκουράσουν τα πισινά τους όσο μασουλούν μαλακά πρέτζελ. Το έδαφος καλύπτει πριονίδι φτιαγμένο από νεκρά δέντρα.

Ο τομέας μου βρίσκεται στη μια πλευρά της κυκλικής πίστας. Ζω εδώ επειδή είμαι πάρα πολύ γορίλλας και όχι αρκετά άνθρωπος.

Δίπλα στον δικό μου τομέα βρίσκεται εκείνος της Στέλα. Η Στέλα είναι ελέφαντας. Αυτή και ο Μπομπ, ο οποίος είναι σκύλος, αποτελούν τους πιο αγαπημένους μου φίλους.

Προς το παρόν, δεν έχω κανέναν φίλο γορίλλα.

Ο τομέας μου είναι κατασκευασμένος από χοντρό γυαλί και σκουριασμένο μέταλλο και τραχύ τσιμέντο. Ο τομέας της Στέλα αποτελείται από σιδερένια κάγκελα. Ο τομέας όπου ζουν οι αρκούδες του ήλιου είναι από ξύλο, ενώ των παπαγάλων από συρματοπλέγμα.

Τρεις τοίχοι μου είναι γυάλινοι. Ένας από αυτούς είναι ραγισμένος και του λείπει ένα μικρό κομμάτι, περίπου στο μέγεθος του χεριού μου, στην κάτω γωνία. Εγώ άνοιξα την τρύπα, με το μπαστούνι του μπέιζμπολ που μου χάρισε ο Μακ στα έκτα μου γενέθλια. Έπειτα από αυτό μου πήρε το μπαστούνι, όμως με άφησε να κρατήσω την μπάλα που το συνόδευε.

Στον τέταρτο τοίχο του τομέα μου απεικονίζεται μια σκηνή από τη ζούγκλα. Έχει έναν καταρράκτη χωρίς νερό και λουλούδια χωρίς άρωμα και δέντρα δίχως ρί-

ζες. Δεν τη ζωγράφισα εγώ, πάντως μου αρέσει ο τρόπος με τον οποίο απλώνονται τα σχέδια στον τοίχο μου, κι ας μη λέει πολλά σαν ζούγκλα.

Είμαι τυχερός που ο τομέας μου διαθέτει τρεις τοίχους-παράθυρα. Έχω για θέα ολόκληρο το εμπορικό και ένα κομμάτι του κόσμου παραπέρα: τα ξέφρενα φλιπεράκια, τις ροζ τούφες από μαλλί της γριάς, τον απέραντο και άδεντρο χώρο στάθμευσης των επισκεπτών.

Πέρα από το πάρκινγκ βρίσκεται ο αυτοκινητόδρομος όπου αδιάκοπα περνούν αφηνιασμένα τα αυτοκίνητα. Μια τεράστια πινακίδα στην άκρη του δρόμου τα καλεί να σταματήσουν και να ξεκουραστούν σαν γαζέλες σε νερόλακκο.

Η πινακίδα είναι ξεθωριασμένη και τα χρώματα έχουν χάσει την έντασή τους, όμως ξέρω τι γράφει. Ο Μακ διάβασε τις λέξεις της φωναχτά μια μέρα: «ΕΠΙΣΚΕΦΤΕΙΤΕ ΣΤΗΝ ΕΞΟΔΟ 8 ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΙ ΟΥΦΑΔΙΚΟ, ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΙΚΟΥ ΙΒΑΝ, ΤΟΥ ΠΑΝΙΣΧΥΡΟΥ ΑΣΗΜΟΡΑΧΟΥ ΓΟΡΙΛΛΑ!»

Δυστυχώς δεν ξέρω να διαβάζω, παρότι θα ήθελα. Το διάβασμα θα ήταν ωραίος τρόπος να γεμίζω τις άδειες ώρες μου.

Ωστόσο, μπόρεσα κάποτε να απολαύσω ένα βιβλίο, το οποίο ξέχασε στον τομέα μου κάποιος από τους φύλακές μου.

Είχε την ίδια γεύση που έχουν και οι τερμίτες.

Η πινακίδα στον αυτοκινητόδρομο απεικονίζει μια ζωγραφιά: τον Μακ με τα ρούχα του κλόουν, τη Στέλα σηκωμένη στα πίσω πόδια και ένα θυμωμένο ζώο με άγρια μάτια και ανακατεμένα μαλλιά.

Το ζώο αυτό υποτίθεται πως είμαι εγώ, μα ο καλλιτέχνης έκανε λάθος· ποτέ δε θυμώνω.

Ο θυμός είναι πολύτιμος. Ένας ασημόραχος χρησιμοποιεί τον θυμό του προκειμένου να διατηρεί την τάξη και να ειδοποιεί την αγέλη του όταν υπάρχει κίνδυνος. Όποτε ο πατέρας μου χτυπούσε το στήθος του, σήμαινε: *Προσοχή, ακούστε, εγώ είμαι ο αρχηγός. Είμαι θυμωμένος ώστε να σας προστατεύω, επειδή αυτό γεννήθηκα να κάνω.*

Εδώ, στον τομέα μου, δεν υπάρχει κανείς για να τον προστατεύω.

Έχοντας περάσει είκοσι επτά χρόνια πίσω απ' τους γυάλινους τοίχους του κλουβιού του σ' ένα εμπορικό κέντρο, ο Ιβάν έχει συνηθίσει να τον παρακολουθεί ο κόσμος. Σχεδόν ποτέ δε σκέφτεται τη ζωή του στη ζούγκλα. Αντιθέτως, ο Ιβάν ασχολείται με την τηλεόραση, τους φίλους του, τη Στέλα και τον Μπομπ, και με τη ζωγραφική. Ωστόσο, όταν συναντά τη Ρούμπι, ένα ελεφαντάκι που μόλις αιχμαλωτίστηκε, αναγκάζεται να δει το σπίτι τους και την τέχνη του με νέο βλέμμα.

Αυτό το μυθιστόρημα της αγαπημένης συγγραφέως Κάθριν Άπλγκεϊτ, με την υπέροχη εικονογράφηση, εξυμνεί τη δύναμη της φιλίας που μπορεί να μεταμορφώσει τον κόσμο. Εμπνευσμένο απ' την αληθινή ιστορία ενός γορίλλα, γνωστού ως Ιβάν, αφηγείται τη ζωή του στην αιχμαλωσία και τις περιπέτειές του.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

Από 9 ετών

ISBN: 978-618-01-3451-3

9 786180 134513

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 24152